

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование научната специалност 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност: „Организация и управление на производството“ (селско стопанство и подотрасли).

Автор на дисертационния труд: Горан (Зоран) Лапчевич докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, Пловдив.

Тема на дисертационния труд: Веригата на стойността при отглеждането на грозде и производството на вино в сръбските винарни.

Становище от: доц. д-р Снежинка Константинова Стоянова, Университет по хранителни технологии – Пловдив, област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление“, определена за член на научното жури със Заповед № РД-16-559 / 01.07.2020 г. от Ректора на АУ, Пловдив.

1. Актуалност на проблема.

Веригата на стойността е бизнес модел, който описва пълния набор от дейности, необходими за създаване на продукт или услуга. За компаниите, които произвеждат продукти и услуги, веригата за създаване на стойност включва всички стъпки, които включват въвеждането на даден продукт – от концепцията до дистрибуцията и всички междинни дейности по технологичния процес, като осигуряване на суровини, производствени функции, маркетингови дейности и други. Бизнесът извършва анализ на веригата на стойността, като оценява подробно процедурите, включени в производствения процес на фирмата, във всеки етап на технологичния процес. Целта на анализа на веригата на стойността е да се увеличи ефективността на производството, така че една фирма да може да осигури максимална стойност при възможно най-ниски разходи.

Конкурентното предимство на фирмите не може да се определи, ако фирмата се разглежда като едно цяло. Конкурентоспособността произтича от многото отделни дейности, които фирмата извършва при проектирането, производството, маркетинга, предоставянето и поддържането на своя продукт.

Темата на представения дисертационен труд има актуално значение, както по отношение на изследвания регион, така и по отношение на изследвания проблем.

2 Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта, задачите, хипотези и методите на изследване са представени последователно.

Целта на дисертационното изследване е да се анализират веригите от стойност във винарския бизнес и да се предложат насоки за подобряване на взаимодействието

на участниците в тези вериги за постигане на по-висока секторна конкурентоспособност.

За постигане на посочената цел се решават следните изследователски задачи:

- Анализ на съществуващите подходи за анализ и оценка на секторите, клъстерите и отраслите представени като верига от стойности;
- Адаптиране на методика за изследване, анализ и оценка на веригата от стойности при отглеждането на грозде и производството на вино в Сърбия;
- Диагностика на веригата от стойности в сектора и идентифициране на проблемните звена;
- Събиране, структуриране и синтез на емпирична информация за звената по веригата от стойности;
- Разработване на подходи за подобряване на проблемните звена по веригата от стойности при изследвания сектор.

Общата хипотеза (H0) на дисертационното изследване е укрепване на съществуващите вериги от стойности във винарския сектор и подпомагането на формиране на нови такива е възможност за повишаване на конкурентоспособността на икономиката на Сърбия в селските райони. Изведени са шест специфични хипотези в логична последователност, които са дефинирани от общата хипотеза (H0).

Използваните методи при провеждане на изследването са: верига от стойности, системен анализ, ситуационен анализ, сравнителен анализ и диагностичен анализ.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е в обем от 172 страници и се състои от заглавна страница, въведение, четири раздела, заключение, използвана литература, приложения.

Резултатите от дисертационното изследване са отразени в 19 таблици, 16 фигури, 62 графики и 2 приложения.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Библиографската справка включва 78 източника на сръбски и английски език.

Прави добро впечатление, че докторантът използва и цитира три изследователски труда на своя научен ръководител.

5. Приноси на дисертационния труд.

В представения дисертационен труд се открояват следните приноси:

Научни приноси

- 5.1 Анализирани са съществуващите подходи за анализ и оценка на секторите, клъстерите и отраслите представени като верига от стойности при организиране на винарския бизнес в Сърбия;
- 5.2 Адаптирана е и приложена методика за изследване, анализ и оценка на веригата от стойности при отглеждането на грозде и производството на вино в Сърбия.
- 5.3 Извършена е диагностика на веригата от стойности в сектора и са идентифицирани проблемните звена.
- 5.4 Синтезирани и анализирани са емпирична данни за звената по веригата от стойности.

5.5 Разработени са подходи за подобряване на проблемните звена по веригата от стойности при изследвания сектор.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам критичните бележки и въпроси към докторанта.

7. Публикувани статии и цитирания.

Представени са 10 публикации, а свързаните с дисертационния труд 4 публикации – 2 самостоятелна и 2 в съавторство, за периода 2018-2020 г.

Авторефератът обективно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Горан (Зоран) Лапчевич образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност: „Организация и управление на производството“ (селско стопанство и подотрасли).

Дата: 31.08.2020 г.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

(доц. д-р Сн. Константинова)